

Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn, den 5. august 2014

J.nr. 323-1 - dmk

Indberetning nr. 4/2014

Emner:

- *I forbindelse med Olaj, der også markerer starten på et nyt lagtingsår, holdt lagmandens en åbningstale, der tegner et meget positivt billede af situationen på Færøerne. Kritikken af åbningstalen går især på, at talen ikke indeholder større konkrete politiske udspil, hvilket måske skal ses i lyset af, at der ikke er meget mere end ét år til, at der senest skal afholdes lagtingsvalg.*
- *Landskassen ser ud til at få væsentlig større skatte- og momsindtægter for 2014, end der var budgetteret med på finansloven.*
- *Sea Shepherds kampagne mod grindedrab på Færøerne er i fuld gang og organisationen er meget synlig på Færøerne. Lagmanden pointerer, at færingerne har ret til en bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer, herunder at dræbe grind, men fastholder også, at andre har lov til at ytre sig om grindefangsten og protestere, men at alt også bør ske inden for lovens rammer. Der har endnu ikke været dræbt grind, mens Sea Shepherds kampagne har været i gang, men der var optræk til det, da en båd fra Sea Shepherd inter文enerede og lykkedes med at få drevet grinden ud på åbent hav.*
- *Heller ikke ved den 8. efterforskningsboring ved Færøerne fandt man olie eller gas. Den næste efterforskningsboring er dog allerede godt i gang og forventes afsluttet omkring månedsskiftet august/september.*
- *Dronning Sonja af Norge har været på Færøerne på privat besøg.*
- *Lagtinget skal have ny direktør, da Súsanna Danielsen stopper den 1. november 2014.*

Lagmandens åbningstale til Olaj

Der blev til Olaj (den 29. juli) taget hul på et nyt lagtingsår med lagmandens åbningstale. Rigsombuddets oversættelse af lagmandens åbningstale er vedlagt denne Indberetning.

Lagmanden havde på forhånd annonceret, at hans åbningstale ville være den hidtil mest positive åbningstale, siden han tiltrådte som lagmand i 2008, for nu gik det godt i samfundet efter flere år med store udfordringer.

Ifølge oppositionen og omtalen i medierne var det også et meget positivt billede, som lagmanden tegnede i åbningstalen. Formændene for de fire oppositionspartier glæder sig over den økonomiske udvikling, som lagmanden beskrevet i talen, men er samtidig kritiske overfor den førte økonomiske politik og vil ikke tilskrive landsstyrets politik æren for den positive udvikling. Poul Michelsen fra

Framsókn sigur bl.a., at når der kommer yderligere 1,5-2 mia. kr. ind i samfundet fra især øget pelagisk fiskeri, så må det naturligvis kunne ses i samfundet, og han påpeger samtidig, at man fortsat mangler at gennemføre flere reformer. Poul Michelsen påpeger, at med de øgede indtægter burde der ikke være underskud på finansloven. Også Socialdemokratiets formand, Aksel V. Johannesen, mener, at det er foruroligende med et stort underskud på finansloven, når det ellers går så godt økonomisk.

Republikanernes formand, Høgni Hoydal, udtalte, at det eneste nye i lagmandens åbningstale var, at nyuddannede færinger, der flytter til Færøerne, nu kan få dansk arbejdsløshedsunderstøttelse i tre måneder, og at færøske virksomheder bliver omfattet af ordninger under Vækstfonden. Høgni Hoydal mener, det er en falliterklæring, at man ikke kan klare at lave egne færøske investeringsordninger.

Avisen Sosialurin skriver i sin leder, at åbningstalen var mere hyggelig end konkret. Lagmanden lagde ifølge lederen stor vægt på alt det gode og vellykkede, men at der ikke var de store konkrete politiske udspil i talen. Lederen i Sosialurin savnede noget mere konkret om en fiskerireform, og det samme gjorde den politiske kommentator Árni Gregersen i sin kommentar til talen. Den nuværende ordning for regulering af fiskeriet, herunder fordelingen af fiskeritilladelser, udløber i 2018. Men ifølge de to kommentarer er det måske ikke uventet, at der ikke kommer udmeldinger om større politiske tiltag, nu hvor der ikke er meget mere end ét år til næste lagtingsvalg.

Landskassen væsentlig større indtægter end budgetteret

Som redegjort for i afsnittet om lagmandens åbningstale er der fra oppositionen kritik af underskuddet på finansloven. Med nye oplysninger om landskassens indtægter for det første halvår af 2014 ser det ud til, at indtægterne fra landsskatten og moms bliver væsentlig højere end budgetteret på finansloven for 2014 - og underskuddet dermed nok mindre end budgetteret. For årets første 6 måneder ligger indtægterne fra moms 12 pct. højere end for samme periode sidste år, og for landsskatten 6 pct. højere for første halvdel af 2014 i forhold til samme periode året før.

Landsstyremanden for finanssager, Jørgen Niclasen fra Folketingsgruppen, er meget tilfreds med den positive udvikling, og siger, at det nu gælder om at dæmpe udgiftsstigningen, så man kan få underskuddet på finansloven væk.

Sea Shepherd kampagne mod grinddrab

Efter at Sea Shepherd startede deres kampagne mod grinddrab på Færøerne midt i juni måned, har organisationen været meget synlig på Færøerne. Medlemmer af Sea Shepherd og Sea Shepherd-sympatisører har placeret sig rundt omkring på øerne, hvor de døgnet rundt holder øje med, om der skulle være grind, og samtidig har de placeret flere små hurtigtgående motorbåde på Færøerne, der skal være klar til at sætte ind for at forhindre grinddrab, hvis det bliver aktuelt. Der har endnu ikke været noget grinddrab, og dermed ikke konfrontationer i den forbindelse, men der er blandt færingerne stor opmærksomhed omkring Sea Shepherds tilstedeværelse og kampagne, som virker stødende på flere. Det er mange færingers opfattelse, at Sea Shepherds kampagne er vildledende og ikke giver et korrekt billede af grindfangsten, som har dybe kulturelle rødder på Færøerne.

Lagmanden udsendte den 24. juni 2014 en pressemeddelelse, hvor han redegjorde for, at Færøerne både har ret og pligt til en bæredygtig udnyttelse af naturens ressourcer, herunder også at dræbe grind. Bestanden er ikke truet og fangsten sker under kontrollerede forhold, hvor dyrevelfærden er i højsædet, udtaler lagmanden. Med henvisning til de personer, der er kommet til Færøerne, gør lagmanden også opmærksom på, at lige som retten til at udnytte havets ressourcer og dræbe grind er lovlig, så er der også ytringsfrihed og retten til at protestere, der er en grundlovssikret ret og en grundlæggende del af ethvert demokrati. Han slår dog samtidig fast, at hvis landets love og regler bliver brudt, så er det politiets opgave at opretholde lov og orden. Politiet på Færøerne har til løsning af opgaven fået bistand af Politiets Aktionsstyrke (AKS) der bistås af hurtigtgående både fra Frømandskorpset.

Lagmanden gentog i sin åbningstale til Olaj budskabet om, at færingerne er i deres fulde ret til en bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer, men at han også forstår, at det kan støde folk, at der kommer personer udefra og vil stoppe noget, som altid har været en del af færingernes tilværelse. Samtidig manede han i talen til besindighed og til at overlade det til ordensmagten at tage de nødvendige skridt, hvis nogen bevæger sig ud over lovens rammer.

Den 30. juli 2014 trak det op til det første grindedrab under Sea Shepherds tilstedeværelse på Færøerne. En flok grindehvaler blev observeret og drevet til Haraldssund, men pga. dårligt vejr var det ikke muligt at sætte små både ind til at drive grinden ind, og man lod derefter grindeflokken svømme væk. Senere vendte en flok grindehvaler selv tilbage til Haraldssund, hvorefter sysselmanden besluttede at vente på bedre vejr, inden man ville tage grinden. Senere kom en båd fra Sea Shepherd dog til området og drev grindeflokken ud på åbent hav, hvilket efterfølgende har fået sysselmanden for Nordøerne til at anmelde Sea Shepherd til politiet for brud på bekendtgørelsen om grind, hvor der bl.a. er bestemmelser omkring ansvar og myndighed i forbindelse med at drive og dræbe grind. Ifølge sysselmanden havde politiet ikke en båd i nærheden og derfor ikke mulighed for at gribe ind.

Sea Shepherd retter i deres kampagne også lyset mod Danmark og danske myndigheder. På organisationens hjemmeside nævner Paul Watson, at ikke kun det færøske flag er forurennet med grindeblood, men også det danske flag, selv om Danmark fastholder, at grindedrab er et færøsk anliggende,

arbejdet. Det er første gang, at sådan et arbejde udføres ved Færøerne. Dette eksempel på afledt aktivitet af olieeftersforskningen ved Færøerne anses som et kvalitetsstempel af de færøske virksomheders kvalifikationer.

Dronning Sonja af Norge besøgte Færøerne

Hendes Majestæt Dronning Sonja af Norge besøgte Færøerne 19.-24. juli 2014. Ved ankomsten til Tórshavn med kongeskibet "Norge" blev Dronning Sonja modtaget af lagmanden, hvorefter man besøgte Kirkjubø, hvor lagmanden var vært ved en frokost for Dronning Sonja og inviterede gæster. Resten af Dronning Sonjas ophold på Færøerne foregik i privat regi. Dronning Sonja nævnte ved ankomsten, at hun er meget interesseret i kunst, og at det var en af grundene til hendes besøg.

Súsanna Danielsen stopper som Lagtingets direktør

Lagtinget skal have ny direktør, da den nuværende direktør Súsanna Danielsen har valgt at stoppe pr. 1. november 2014. Súsanna Danielsen har været direktør for Lagtinget i 18 år, og forinden var hun afdelingsleder i landsstyrets lønafdeling i 9 år. Hun har dermed siddet i en lederstilling i 27 år og ønsker nu at prøve noget andet end en lederstilling.

Med venlig hilsen

Dan M. Knudsen